

ERDELYI GAZDA

XLIV. ÉVFOLYAM.

KOLOZSVÁR, 1912 Január 28.

4. SZÁM.

Modern takarmánykészítőgépeket

elismert elsőrendű kivitelben szállit **„KÜHNE“** mezőgazdasági gépgyár r.-t. **MOSONBAN.**

Főraktár: BUDAPEST, VÁCI-KÖRUT 57/a.

Fiókraktárak:

DEBRECEN, KAPOSVÁR, SZABADKA, TEMESVÁR.

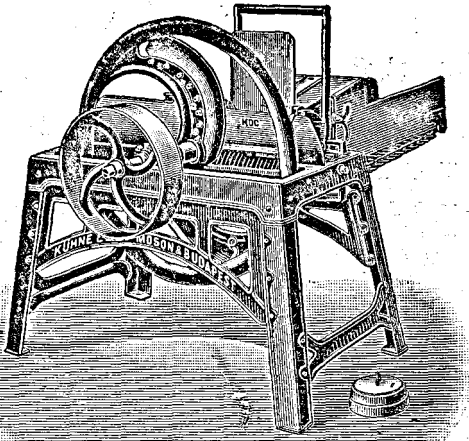
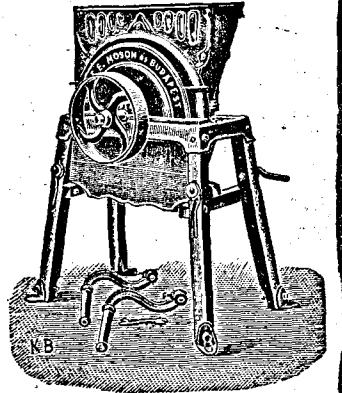
Tervekkel és költségvetéssel szívesen szolgálunk.

Mótorhajtású

2012

takarmánykamra berendezések.

Ujdonságok: Angol darológépek merőleges kövekkel. Erőhajtású kukoricamorzsológépek. Elsőrendű benzinmótorok.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. sz.

Alakult 1900. Alakult 1900.

Biztosítási alap

Alapítványok a kormány hozzájárulásával	1,981.360.— K.
Tartalékok	2,401.687.53
Összesen:	4,383.047.53 K.
1901. évi fölösleg	90.349.—
1902. " "	59.782.26
1903. " "	109.331.78

1904. " "	72.438.23 K
1905. " "	61.730.60
1906. " "	89.248.65
1907. " "	41.877.32
1908. " "	81.088.76
1909. " "	16.589.64
1910. " "	120.164.33

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből egy a tíz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2--2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5--10% évre adták fél biztosításukat 5% engedményben részesültek. Az 1907. 1908. 1909. valamint 1910. évi üzletfeleslegből pedig tartalékainkat gyarapítottuk, úgy hogy 1910. év végén a tartalékok 2.401.687,53 koronára rugnak.

Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül, vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgálunk.

2008

Az igazgatóság.

Mindennemű

Gazdasági gépek, eszközök és anyagok

legelőnyösebb beszerzési helye a

Székely Gazdák Szövetkezete, Marosvásárhelyt

Kühne mosoni gépgyára és **Mc. Cormick** arató-gépgyár erdélyrészi vezérképviselése.

Elsőrendű borsajtókat, szőlőzúzókat, ekéket, vetőgépeket és boronákat, továbbá tárcsásboronákat, kukoricaszártépőgépeket készletben tartunk s azonnal szállíthatunk.

2336

KOLOZSVARI

TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS HITELBANK R.-TÁRS.

Alapítókéje 1.200.000 korona teljesen befizetve: Tartaléktökeje és egyéb alapjai 654.650 K 68 fillér. Betétek könyvecskékre és folyószámlákra 10.626.313 K 35 fillér.

Irodák: Kolozsvár, Mátyás király-tér 7. szám. (Saját házában.)
Üzleti órák reggel fél 9-től déli 1.12 óráig.

Áruraktári osztály a pályaudvar mellett Baross-tér 3. szám. Zálogház Király-u. 3. sz.
Értékpapírokat vesz és elad, valamint ezek eladását közvetíti idegen számlára, mindíg a legelőnyösebb feltételek mellett.
Utalványokat állit ki külföldi piacokra a napi árfolyamon.
Árukra előleget ad készpénzben, ha azok áruraktáraiba be vannak tárolva.

Áruk betárolását, kezelését és eladását elvállalja előnyös feltételek mellett, a Máv. kolozsvári állomása mellett levő áruraktáraiban és azokat szakszerűen kezelteti. Betéteket elfogad könyvecskékre vagy folyószámlára előnyös feltételek mellett és azokat rendszerint felmondás nélkül fizeti vissza.
Jelzálogkölcsonőket készpénzben ad

2004

ház- és földbirtokra

10--60 évig terjedő időtartamra a legelőnyösebb kamat és tőketörlesztési hányad mellett.

Jelzálogkölcsonőket konvertál igen előnyös feltételek mellett és minden ilyen ügyelet a lehető leggyorsabban bonyolít le.

Leszámitol váltókat a legmérsékeltebb kamat mellett.

Folyószámlai hitelsket nyujt akár jelzálog, akár értékpapir fedezett mellett Szelvényeket bevált, ugyancsintén sorsolt értékeket is.

Szivattyuk és Mérlegek

különleges gyár
Garvenswerke,
 Wien, II., Handelsquai No. 130.
 Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse 6.

500—1500 hold körüli

eladó

Birtokot

Keresek

Megvételre!

sürgősen, magyarul a vidéken, vasut közelében, parkkal, urilakkal, jó gazdasági épületekkel. A birtok felerészben erdő is lehet.

Sürgős ajánlatokat, lehetőleg direkt, az Erdélyi Gazda kiadóhivatalához kérem „J. H.” jelige alatt beküldeni.

2651

Telefon 410.

Winkler József

Telefon 410.

szőlővessző és szőlőtőlvány termelő Arad, (Batthyány-utca 11.) Van szerencsém a t. szőlőbirtokos urak szives tudomására hozni, hogy ez évi terméséből:

1.000,000

kiváló szép, fajtiszta, dus gyökerzetű bor és csemegefajta

szőlőtőlvány

ugyszintén nagymennyiségű:

sima és gyökeres Riparia Portalis

szőlővessző kerül eladásra mérsékelt árak mellett.

Árjegyzékkel és bővebb felvilágosítással szivesen szolgál:

Winkler József,

Arad, (Batthyány-utca 11.)

2674

A „Nagyszebeni Földhitelintézet”-től

10-50 éves lejáratu

olcsó ingatlan jelzálog-kölcsönöket, szerzek konvertálok más intézeti terheket, rendbeszedem egyáltalán az elhanyagolt telekkönyvi birtok és teherállapotokat, gyors és költséget kímélő eljárással.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet”-től adó- és egyéb levonásmentes, óvadékképes, különösen katonai óvadéknál alkalmas, a főzsdéken is jegyzett 50 év alatt kisorsolható

4 1/2 %-ot tisztán jövedelmező zálogleveleket.

A szelvények költségmentesen az Intézetnél Nagyszebenben és a „Kolozsvári Kereskedelm. Banknál” kifizettetnek 2018

A legmegbízhatóbban közvetítem:

magán- és bérházak, birtokok és bérletek, erdők, bányák és ezek termékeiük adás-vételi ügyleteit.

Telefon: 859. sz.

Erdélyi erdő-, faanyag- és bányagynökség

GOMBOS BENŐ Kolozsvár, FERENCZ JÓZSEF-UT 13. SZÁM ALATT.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet” kizárólagos ügynöksége.

Szőlőkötöző-fonál

jobb és olcsóbb mint a raffia.

ZSÁK és PONYVA

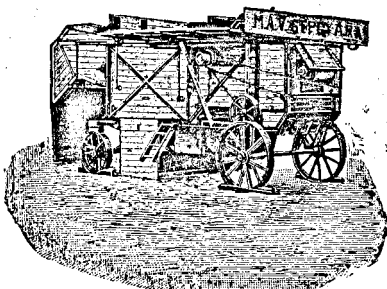
a legjobb minőségben és legjutányosabban a

Fischer-féle

zsák és ponyvagárban Budapest Nádor-utca 31-33 sz. szerezhető be. A Fischer-féle zsák impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvák nagysztrapa mellett is eltartanak 10-12 évig. A 28 év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagár az ország legjelentékenyebb uradalmainak és viszonteladóinak szállítója.

Pontos, szolid kiszolgálás. **Ponyvakölcsönző intézet.** Tessék ajánlatot kérni!

2260

A M. Kir. Államvasutak Gépgyárában gyártott legújabb szerkezetű **gőzcséplőkészlet** acélkeretű golyóscsapágyas cséplőgéppel és 10 légkörnyomásra berendezett lokomobillal.

Nagy munkateljesítmény.

Olcsó üzem.

Tartós szerkezet.

Legújabb rendszerű államgépgyári

benzinmotorok

karburátorral.

Rendkívül olcsó üzemű államgépgyári

szivógázlokomobilok.

Utimozdonyok, gözekék, aratógépek, fűkaszálók,

államgépgyári félstabil compound gőzgépek.

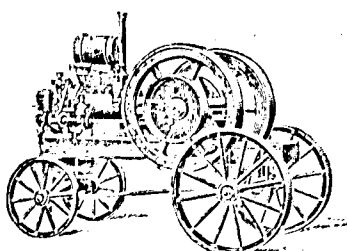
A Losonci Mezőgazdasági Gépgyár részv.-társ. gyártmányai:

„Losonci-Drill” tolóhengeres, „Rekord-Drill” meritókanalas rendszerű

és szabadalmazott „REKORD II” vetőgépek.

Különleges **répavetőgépek.**

Kalmár-féle gabonatisztító rosták. :: Malomberendezések.

Resicai ekék, boronák.

Laas-rendszerű répakapák stb.

Részletes árjegyzékkel és árajánlatokkal szivesen szolgál:

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

Budapest, V., Váci-körút 32.

ERDÉLYI GAZDA

AZ E. G. E. TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELOFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
1/4 ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLER.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDASZTI EGYESÜLET
ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI KERESZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVAR, ATTILA-UTCA 10. SZAM.
:: A LAP TELEFON SZÁMA: 158. ::

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

A világ gabonatermése 1911-ben.	37
Tenyészeteink koráról. <i>Sperker Ferenc.</i>	38
A sorbatrágyázással Erdélyben elért eredmények ismertetése. <i>Juhász Árpád.</i>	39
A fák rákbetegsége. <i>T. S.</i>	40
irodalmi szemle.	41
Kormányintézkedések.	41
Vegyes közlemények.	42
Hirdetések.	

A világ gabonatermése 1911-ben.

— Kiadja a földmívelési miniszterium. —

II.

(Kiviteli országok.)

Magyar birodalom. A) Magyarországon a megállapított végleges terméseredmény:

	kat. holdanként	összesen
	métermázsa	métermázsa
buza	8.11	47,635 937
rozs és kétszeres	6.76	12,796.897
árpa	8.25	15,887.592
zab	7.01	13,085 493
tengeri	8.13	34,817 413
burgonya	40.77	43 977.161

A hat főtermény 1911. évi végleges terméseredményeinek a megelőző évek terméseredményeivel való összehasonlítására szolgál a következő kimutatás:

	buza	rozs és kétszeres millió mm.	árpa
1910	46.19	13.29	11.68
1909	30.85	11.96	15.65
1908	41.42	12.19	12.26
	zab	tengeri millió mm.	burgonya
1910	10.26	47.69	48.16
1909	13.39	41.11	49.95
1908	10.18	37.12	37.96

B) *Horvát- és Szlavonországban* termelt:

	métermázsa
buza (őszi és tavaszi)	4,139.564
rozs (őszi tavaszi) és kétszeres	963 428
árpa (őszi és tavaszi)	574.729
zab	81 6.203
tengeri	6,097.562
burgonya	6,090.882

A szükségelt mennyiséget levonva az 1911-iki termésből, marad az 1912. évi aratásig Magyarországon *felesleg gyanánt* (amelynek nagy része kivitetik):

	millió mm.
buza	15.50—16.50

	millió mm.
rozs	2.00—3.00
árpa	3.00—4.00
zab	1.60—2.00
tengeri	2.30—3.30
burgonya	0.50—0.60

E helyütt tartozunk felemlíteni a *Bosznia és Hercegovina* terméséről szóló adatokat. Az országos kormány tudósításai szerint az 1911. évi bevetet terület és terméseredmény a következő volt:

	terület hektár	átlagtermés hektáronként métermázsa	összes termés
buza	78.030	9.15	714.330
rozs	12.250	7.85	96.200
árpa	72.800	8.88	646.640
zab	92.800	8.45	784.560
tengeri	206.360	10.36	2,137.800
burgonya	20.000	31.54	633.800

Orosz birodalom. Az egész orosz birodalomban (európai és ázsiai) termelt:

	1911.	1910.
	millió mm.	millió mm.
őszi buza	53.07	67.64
tavaszi buza	85.66	143.30
buza összesen	138.73	210.94
őszi rozs	201.47	316.87
tavaszi rozs	2.73	3.43
rozs összesen	204.20	220.30
árpa	89.53	99.91
zab	124.58	151.84
tengeri	20.90	19.65
burgonya	311.00	356.00

Az orosz birodalom az 1911. év rossz termése következtében még az 1910. évről fenmaradt készletek hozzászámításával sem lesz abban a helyzetben. hogy fogyasztását teljesen kielégíthesse.

Amint tudjuk, az orosz birodalom fogyasztásának mértéke mindig a termés nagyságától függ.

Ezt és az erőszakolt kivitel szem előtt tartva, általában arra lehet következtetni, hogy a fogyasztás az 1911—1912. gazdasági évben a rossz termés következtében a rendesnél jóval kisebb lesz.

A számítások e tekintetben — természetesen csak hozzávetőleg — azt eredményezik, hogy a felesleg lesz:

	millió mm.
buza	5.0—10.0
rozs	1.0—6.0
árpa	26.0—31.0
zab	3.0
tengeri	5.0—6.0

Ezek az adatok mutatják, hogy az orosz birodalom fogyasztási szükségletét szűkebb körülmények között képes ugyan kielégíteni na-

gyobb feleslege azonban csak árpából és tengeriből van.

Tekintettel végül a takarmánytermés kedvezőtlen eredményeire, kérdéses, hogy az árpa és tengeri fentjelzett feleslegéből fognak-e egyáltalán kivinni.

Románia termése volt:

	1911.	1910.
	millió mm.	millió mm.
buza	26.03	36.0
rozs	1.36	1.7
árpa	4.81	6.5
zab	4.15	5.0
tengeri	32.25	42.0

Az előrelátható felesleg:

	millió mm.
buza	15 --16
rozs	0.7—0.8
árpa	3.0—3.5
zab	2.0—2.3
tengeri	16.0—18.0

A romániai gabonapiacok készletéről nincsenek megbízható adataink; a bukaresti főkonzul nézete szerint az 1910. évről elevátorokban és raktárakban közvetlenül aratás előtt állítólag mintegy 7 millió métermázsa tengeri volt raktározva. Ha ez a feltevés a valóságnak megfelel, akkor nem 16—18, hanem 23—27 millió tengeri volna a rendelkezésre álló felesleg. Buzából a készlet általában nem jelentékeny (1.13 millió mm.), mert az 1910. évből fenmaradt felesleg nagy részét ez év aratásáig kivitték.

Bulgáriában a végleges adatok hiányában, de a részletes jelentések és adatok mérlegelésével megállapított, hogy Bulgáriában (Kelet-Ruméliával) az 1911. évi termés így alakult:

	métermázsa
buza	16,800 000
rozs	3,059,000
árpa	2,990,000
zab	1,560 000
tengeri	12,900,000

Bulgária gabonaszükségletét figyelembe véve, föltételezhető, hogy az 1911—1912. évben a látható felesleg a következő:

	millió mm.
buza	6.00—7.00
rozs	1.20—1.50
árpa	0.50—1.00
zab	0.05—0.10
tengeri	5.00—6.00

Szerbia terméseredménye becsülhető:

	métermázsa
buza	4,000.000
rozs	350.000
árpa	1,500.000
zab	750.000
tengeri	6,500.000
burgonya	1750.000

MEGJELENT!

MEGJELENT!

: A MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE :

BUDAPEST, Alkotmány-utca 31. sz. nagy Téli és Tavaszi Gazdasági Anyag ÁRJEGYZÉKE.

Kivánatra ingyen és bérmentve küldjük.

A látható felesleg búzából és árpából körülbelül 1—1 millió métermázsára tehető.

Keletindia. A keletindiai kormány az idei búzatermést, a növekedett búzaterület tekintetbevételével 3.70 millió métermázsával kedvezőbb eredménnyel állapította meg.

A búzaterület 614.000 hektárral volt nagyobb.

Az összes eredmény 11,811.800 hektáron 101.14 millió métermázsára becsültetett.

Az 1911. évben áprilistól kezdődőleg 1912. év tavaszáig Keletindia megállapított 90 millió métermázsás bézaszüksége nemcsak fedezve van, hanem mintegy 11.5—11.8 millió métermázsá kiviteli felesleg felett is rendelkezhetik. Ebből a mennyiségből azonban már több mint 10 millió q-t elhelyezett, így tulajdonképpen csak mintegy 1.4—1.7 millió q búzát engedhet még át a kivitelnek.

Japánban 1911-ben termett:

	métermázsá
búza	9,530.820
rozs	9,375.120
árpa	11,873.550
rizs	73,983.780
burgonya	58,762.000

Ezen mennyiséghez hozzászámíthatjuk még Formosa sziget mintegy 8—9 millió q rizs és 6—7 millió q burgonya termését is.

Algiban termett:

	1911.	1910
	métermázsá	
búza	9,763.372	10,716.112
rozs	851	15.876
árpa	10,361.277	10,605.022
zab	1,672.138	1,924.455
tengeri	140.791	140.119
burgonya	459.260	483.625

Ha a fogyasztási szükségletet a termés eredményéből levonjuk, valószínű, hogy a főlőség a következő számok között fog mozogni:

	millió mm.
búza	1.0 — 1.7
árpa	1.5 — 2.0
zab	0.5 — 1.0
tengeri	0.02 — 0.04

Amerikai Egyesült-Államok. A washingtoni mezőgazdasági statisztikai hivatal a végleges terméseredményeknek következő adatait tette közzé:

	métermázsá
őszi búza	117,138.000
tavaszi búza	51,865.000
együtt	169,000.000
rozs	8,379.000
árpa	36,535.000
zab	145,723.000
tengeri	640,466.000

Az 1911—1912. évre a látható felesleg körülbelül a következő lesz:

	millió mm.
búza	10—11
rozs	—
árpa	1—1.50
zab	17—18

Kanada egész területén az augusztusi becslés szerint tavaszi búzából még 50,844.416 q-t és őszi búzából 4,816.032 q-t vágtak. Tehát a reménybeli összes búzatermés Kanada egész területén 55 millió 660.448 q körül lett volna, vagyis 22,262.928 q-val több, mint 1910-ben. Ugyanezen időben a zab várható termés.

hozamát 56.69 millió, az árpatermést 11.19 millió q-ra becsülték.

A végeredmény pedig a kedvezőtlen időjárás folytán a következő volt:

	millió mm.
őszi búza	1.5
tavaszi búza	49.0
együtt	50.5
árpa	8.0
zab	32.0

A tengeri- és burgonyatermés sem sikerült. Jóval kisebb volt, az 1910. évi.

Az előrelátható felesleg búzában 15—21 millió q.

Argentína. Az 1910—11. évben a termés és felesleg körülbelül így alakult:

	termés	felesleg
	millió mm.	
búza	38.00	22.30
árpa	2.00	—
zab	6.54	5.52
tengeri	7.03	0.04

Chile búzaterméséhezama 9 millió, **Uruguayé** 2.6 millió volt.

Ausztrália (Uj-Zéland) összes termése volt:

	métermázsá
búza	27,463.124
árpa	702.891
zab	5,025.388
tengeri	3,379.920

(Összefoglalás.)

A világ 1911. évi gabonatermésének eredményeit az 1910. év terméseredményeivel összehasonlítva:

	1911-ben	1910-ben	különbözet
	1911-ben		
	millió métermázsá		
búza	960.60	995.54	— 34.94
rozs	454.42	459.93	— 5.51
árpa	354.64	362.69	— 8.65
zab	568.88	641.21	— 72.33
tengeri	902.46	1,107.50	— 205.04
összesen	3,241.00	3,566.87	— 325.87
1909-ben összesen	3,510.96 millió mm.		
1908-ban	3,165.80		

Végeredményre nézve tehát az összes gabonaneműek 1911. évi terméshozama 1910. évi. hez képest 325.87 millió métermázsával kisebb volt.

A világ 1911. évi gabonatermésének (búza, rozs, árpa, zab és tengeri) összegéhez, vagyis 3.241.00 hozzáadva az 1910. évi termésből fennmaradt gabonakészletek mennyiségét, azaz 67.59 az összes rendelkezésre álló gabona 3.308.59. Levonva ezt a mennyiséget a 3.370.42 szükségletből, mutatkozik mintegy 61.83 millió métermázsá hiány, melynek fedezése annál nagyobb nehézségbe ütközik, mert burgonya sem termett elegendő mennyiségben.

(Vége.)

Tenyészeteink koráról.

Irta: **Sperker Ferenc** az erd. rk. státus jószágigazgatója.

III.

De tudom onnan is a tenyészet körülményeit, mert a miután alapos megfontolás és a velem eszközölt hosszas megbeszélés után

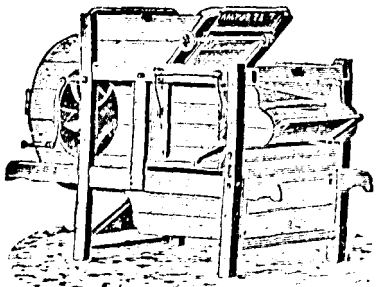
beszerezte Gernyeszegrre a teheneket és megvásárolta szentdemeteri tenyészetéből 1893-ban az első bikát, — melynek s az utánna következett többinek, összesen 5 törzsbikának tőlem történt megvásárlásakor mindig úgy alkudozott, hogy tul tett az e téren legtrainirozottabb hasonló arcszinü szamosujvári kozákokon is — bizalmával kintüntetve felkért, hogy amennyire csak időm engedi, gyakrabban látogassak el Gernyeszegrre, hogy együtt a fejlődő tenyészetet a »több szem többet lát« elvének szemelőtt tartásával alaposan átvizsgáljuk, jó magyarán meginspicirozzuk s eszmecseréket folytassunk a jövőre szolgáló szükséges teendőik felől.

Ezen, reám nézve megtisztelő telhivásnak barátságából is, de az ügy iránti passio és lelkesedésből, különösen a tenyészet fennállásának első felében a néhai Szabó Károly, utána a Becsák Zoltán és még Fodor Ödön gernyeszegi intéző idejében is évenként többször tettem eleget, leginkább a tél folyamán több napot töltve ottan, most is élénk emlékemben van, amidőn estvéként az ősrégi kastéllyal szemben, az állami uton tul fekvő intézői lakásból vacsora után a kastélyba bandukoltunk jószágigazgató barátommal egy szolgálék lámpással kísérete mellett, baglyoknak képzeltem magunkat a lakatlan ódon kastélyban, amelyben a cselédséget is csak az öreg »Sütő« (aki a kenyereket sütötte a főuri asztalra s a cselédségnek) képviselte, az is csak addig, amig levetkőztünk s ruháinkat a másnap reggeli kitisztítás végett kivitte. Azután ő is eltávozott a faluban levő lakására.

Abban az időben úgy ismertem, még egyedeiben is a kezdettől normálisan fejlődő és a hozzáértőnek már akkor sokat ígérő tenyészetet, akár a magamét s mert tudtam, hogy rossz néven nem, sőt jó néven vétetik, oly szigorú tárgyilagossággal critisáltam, ősmertem el és kifogásoltam, amint ezt saját tenyészetemben mindig tettem. És hivatkozva az akkori ottani jószágigazgató barátomra, megcritisáltam a borjúkban s növendék állatokban a tőlem vásárolt bikáknak átörökítő képességét, reámutattam, hogy egyik bika tökéletesebben, a másik kevésbé örökítette magát át.

Idáig jutva fejtegetéseimben, nem mulasztatom el a fiatal és esetleg tapasztalatlanabb tenyésztők okulására a következő, tenyésztői szempontból igen érdekes esetet leírni.

Miután már egymásután három tőlem vásárolt tenyészbika működött Gernyeszegen a legjobb eredménnyel, egy tél kezdetén ott létem alkalmával, amidőn a nappali állatszemeről a korai sötétedés a kastély ódon falai közé üzött s ott a párolgó teát szürcsölgettük cigarettézve, jószágigazgató barátom azon törperegését közölte velem, hogy nem mer tőlem több bikát venni, mert fél a beltenyésztés hátrányos következményeitől és fő a feje, hogy

Minden gazdaságban nélkülözhetetlenek!!

Európaszerte első helyen oltmert kltünő szerkezetű és legolcsóbb, a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő

„Eredeti Kalmár-rosták“

Ez évi újdonságainkról sziveskedjék ingyen árjegyzőket kórni

KALMÁR ZS. és TÁRSA Hódmezővásárhely

Különleges termény tisztító gépgyár és vasöntöde.

Vezérképviselő

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

BUDAPEST, V., Váci-körút 32.

hogyan, mely tenyészetből vásárolja a következő bikát, amellyel esetleg rákként hátrafelé ne jusson. Mindez kérdésként és mégis határozottsággal, bizonyos meggyőződéssel lett mondva.

Mondhatom, úgy meg voltam szorulva, mint a recsenyédi kutya a boglya tetején! Annyit hallottam és olvastam nálunk a beltenyésztés káros következményeiről egyfelől (akkor még kissé naiv voltam s nem gondoltam meg, hogy nálunk — tisztelet a nagyon csekély számu kivételeknek — az emberek, pláne olyan emberek, akik soha egy valamire való borjút sem neveltek fel, kitűnően tudnak beszélni és sentenciákat felállítani, szóval, hogy műbeszélő nemzet vagyunk); másfelől sokat olvastam német fordításban igazán érdekes és értékes angol tenyésztési munkákat s ezeknek alapján tisztában voltam azzal, hogy csak a tulságos közeli rokonságban történő tenyésztés, a vérfertőzés hiba; a nálunk hangoztatott beltenyésztés pedig, nemcsak hogy nem hiba, de sőt szükséges akkor, *amidőn pl. apai ágról való beltenyésztést olyan tenyészetekből merítve folytathatunk, amely a külső és belső tulajdonságok tekintetében megkívánható nívót ért el, amelyre mi is törekszünk, tehát amelyet beltenyésztéssel rögzítenünk kell.*

Az olvasott angol munkáknak hatása alatt bizonyos félszszel bár, de tényleg megkezdtem volt már akkor szentdemeteri tenyészetemben a jól kicombinált beltenyésztést, úgy okoskodva, hátha jól sikerül; ha pedig nem, csak magamnak és nem másnak ártok. Ezt azonban nem mertem barátomnak a »gróf Teleki Géza örökösök« jószágigazgatójának ajánlani, mert igazában még magam sem voltam tisztában azzal, hogy az én tenyészetem anyaga kellően meg van-e érve már az általa eszközöndő beltenyésztés megkezdésére s annak megengedett határai közötti folytatására? Szóval tartottam attól, hogy a puska visszafelé sült el és sokkal nagyobb baj, ha az én puskám mást talál hasba!

Vállaimat vonogattam tehát ötöltem-haltoltam, talán beszéltem is és mégsem mondtam semmit. Végre is abban állapotunk meg barátom és kedves üggyársammal, hogy idegen véru bikát szemléltünk most már ki a gernyeszegi tenyészetre. Azonban csak ezután jött ám az igazi fogas kérdés, a soha eléggé meg nem rágható kemény dió, hogy t. i. honnan, mely tenyészetből szerezzük be azt a vérfelfrissítő tenyész és törzs bikát?!

Elé ráncigáltuk emlékező tehetségünket, lelki szemeink elé idéztük a kiállításokon s otthonunkba látott, tanulmányozott sok tenyészetet és pár napra reá előkerestem könyveim közül a budapesti milleniumi és a szegedi orsz. t. kiállításoknak általam megörzött katalógusait, melyekben most is meg vannak a kiválóbb tenyészetekhez a helyszínén eszközölt tanulmányozás alatt nyert benyomások folytán ceruzával beírt minősítési megjegyzéseim és

egy ismételt töprengésteljes, barátságos conferentia alatt végre is abban állapotunk meg, hogy egy általunk céljainknak legmegfelelőbbnek vélt hirneves X. tenyészetből, annak növendék bikái közül fogunk 2 drbot választani és pedig egyet a gernyeszegi, egyet pedig az én szentdemeteri tenyészetembe. Utóbbit azon célból, hogy összehasonlító kísérletet folytathassak a már megkezdett beltenyésztés és a vérfelfrissítő bikával párhuzamosan történő tenyésztés tekintetében.

(Vége köv.)

A sorbatrágyázással Erdélyben elért eredmények ismertetése.

III.

Őszi rozs sorbatrágyázása.

Az őszi rozsszal 1911-ben több gazdaságban végeztek ugyan sorbatrágyázást, de az eredményeket csak két gazdaságból sikerült megszerezni, amennyiben több gazdaság nem állapította meg pontosan az egyes parcellák terméseit.

Az alább ismertetendő összehasonlító kísérletek teljesen egyöntetűen lettek beállítva. Ugyanis egy-egy katasztrális hold terjedelmű parcellákon a kísérlet tervezete a következő volt.

1. parcella trágyázatlan.
2. parcella sorbatrágyázva 50 klgrm. 16% szuperfoszfáttal.
3. parcella sorbatrágyázva 60 klgrm. 16% szuperfoszfáttal.
4. parcella sorbatrágyázva 75 klgrm. 16% szuperfoszfáttal.

A sorbatrágyázás a Rekord II. sorbatrágyázó és vetőgéppel eszközöltetett.

A fehéregyházi gazdaságban ellenőrző parcellák is voltak beállítva teljesen a fenti tervezet szerint.

A kísérletet végző gazdaságok a kísérleteket Szász István gazdasági felügyelő utasításai szerint végezték, aki szives volt az adatokat rendelkezésemre bocsátani, miért is ez uton is köszönetet mondok.

1. Kincstári birtokkezelőség Alsódetrehem. Az alsódetrehemi kincstári birtokon a kísérletet végrehajtotta Páll Károly kincstári birtokkezelő.

2. Kincstári birtokkezelőség Fehéregyháza. A fehéregyházi kincstári birtok malomloki gazdaságában a kísérletet Elekes Imre kincstári birtokkezelő végezte.

Az egyes kísérletekre vonatkozó megfigyeléseket, az alábbiakban foglalom össze.

1. A vetés nagyon későn eszközöltetvén a kelés csak tavasszal történt, a fejlődés rohamos és nagyon szép volt. A szemképződés után a nem műtrágyázott megdült, míg a műtrágyázottak szépen lábón voltak. Később azonban a műtrágyázott parcellák is megdültek. (Alsódetrehem.)

2. Kelés, telelés a műtrágyázott parcellákon jobb mint a trágyázatlanon, különösen a 60 és 75 klgrm. szuperfoszfáttal sorbatrágyázottnál szembenítő ez, amennyiben a trágyázatlanon is elég jó a kelés, de kevésbé tömött és egyenletes mint a többin. A 75 klgrammal sorbatrágyázott parcellán a vetés a legszebb és legtömöttebb. A tovább fejlődés normális. Hogy közvetlen a maghoz vett műtrágya ártott volna a csirázásnak azt egyetlen esetben sem tapasztaltam. Az ellenőrző parcellákon a termés eredmény gyengébb volt, mert a talaj homokosabb. Különösen a 4 parcellán, amely 75 klgrm. szuperfoszfáttal lett sorba trágyázva; itt a talaj sok éles homokot tartalmaz. Összegezve az eredményeket a sorbatrágyázásnak termés fokozó hatása eltagadhatatlan. Az őszi rozsnál ugyanis a hatás a legszembenítőbb volt látható ugy a fejlődésben mint a szemtermésben. (Fehéregyháza.)

Az alsódetrehemi kísérlet eredménye a sorbatrágyázásra negatív, amennyiben a sorbatrágyázás a szemtermést jövedelmezőleg nem fokozta. Ennek oka lehet az, hogy a rozs a kötött agyag talajon későn lett vetve és a kelés csak tavasszal történt ami abnormalis és valószínűleg a termés számbavehető fokozásához a sorbaadott szuperfoszfát mennyisége nem volt elegendő.

A félegyházi kísérlet eredménye azonban ugyancsak pozitív, amennyiben mindkét beállított kísérlet eredményei amellel tesznek tanubizonyosságot, hogy a rozsnál a sorbatrágyázás számottevő mennyiségben növelte a termés mennyiségét *jövedelmezően.*

Ha a fehéregyházi kísérletnél a szemtermést illetőleg összehasonlítást teszünk, azt állapíthatjuk meg, hogy a sorba adott műtrágya minden esetben növelte azt jelentékenyen 76—352 klgrmig terjedő mennyiségben. De megállapíthatjuk egyben azt is, hogy a sorba adott 60 klgrm. szuperfoszfáttal volt elérve a legnagyobb szemtermés többlet, de csak azért mert az ellenőrző parcellák közül a 75 klgrm szuperfoszfáttal sorbatrágyázott parcellán a Küküllő áradásai által egyes sávokon élesebb homok maradt vissza s e helyeken az eredmény silányabb volt és dacára ennek a szuperfoszfát mégis tudott 76 klgrm. termés eredményt produkálni. Ha ezen körülményt figyelembe vesszük, az esetben egész jogosan állíthatjuk, hogy a 75 klgrammal való sorbatrágyázás szolgáltatóná a maximális terméseket.

A fehéregyházi kísérletnél a szalmatermés adatait is ismerve, az eredmény azt igazolja, hogy a sorbatrágyázás arra is kedvező hatással van, amennyiben míg a trágyázatlan táblán a szalmatermés 44 (12—13 kévés) kereszt volt, addig a sorbatrágyázott táblákon 48, 52, illetve 56 kereszt szalma termett. Vagyis az egymagában alkalmazott szuperfoszfát a sorbatrágyázás mellett nemcsak a

<p>Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.</p> <p>Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kszelők és finom angol és francia zsobkendők.</p> <p>Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, hálós ingek és kabátok.</p> <p>Férfi és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.</p>	<h2 style="text-align: center;">Sárga Kristóf</h2> <p style="text-align: center;">utóda</p> <p style="text-align: center;">fehérnemű, vászon és szőnyegnagy raktára</p> <p style="text-align: center;">Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.</p> <p style="text-align: center;">Telefon-szám 567. Telefon-szám 567.</p>	 <p>Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyszőnyeget készítenek, olcsó árban található. — Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédli és futószőnyeg, gyapjú és csipkefüggönyök.</p> <p>Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedüli főraktára.</p>
--	--	--

A végrehajtott kísérletekre vonatkozó termelési adatokat az alábbi táblázatos kimutatás tünteti fel:

Sorszám	A kísérletezés helye	A talaj minősége	Az elővetemény neve	A talaj megművelése (szántások, fogások száma stb.)	A trágyázás			A trágyázás neve	Szem termés 1600 ölon kgm.	Sorba vetett műtrágyával elért terméstartalom								Hektoliter súly kgm.
					A vetés ideje: hó és nap	Az érés	A trágyázás			mennyisége				értéke				
										trágyázatlan	szórva trágyázottal	trágyázatlan	szórva trágyázottal	trágyázatlan	szórva trágyázottal	trágyázatlan	szórva trágyázottal	
					s z e m b e n								+	-	+	-	+	
								kilogramm				korona						
1.	Alsódetrehem	agyag	takarmány répa	kétszeri szántás	XI/3	VII/20	—	trágyázatlan	797	—	—	—	—	—	—	—	—	72
					"	"	XI/3	50 kg. Sph. sorba	790	—	7	—	—	—	7.32	—	—	72
					"	"	"	60 kg. Sph. sorba	816	19	—	—	—	—	3.53	—	—	72
					"	"	"	75 kg. Sph. sorba	816	19	—	—	—	—	4.87	—	—	72
2.	Fehéregyháza	homokos agyag	zab	talóhántás, vetőszántás, fogasolás	X/17	VII/17	—	trágyázatlan	584	—	—	—	—	—	—	—	—	75
					"	"	X/17	50 kg. Sph. sorba	730	146	—	—	—	20.22	—	—	—	75
					"	"	"	60 kg. Sph. sorba	880	296	—	—	—	46.33	—	—	—	75
					"	"	"	75 kg. Sph. sorba	936	352	—	—	—	55.07	—	—	—	75
					X/19	VII/20	—	trágyázatlan	546	—	—	—	—	—	—	—	—	74
					"	"	VII/29	50 kg. Sph. sorba	660	114	—	—	—	14.46	—	—	—	74
					"	"	"	60 kg. Sph. sorba	714	168	—	—	—	23.29	—	—	—	74
					"	"	"	75 kg. Sph. sorba	622	76	—	—	—	5.39	—	—	—	74

szemtermést, hanem a szalmatermést is növelte.

Ami a sorbavetett műtrágyával elért terméstartalom értékét illeti, az hacsak a szemtermés értékét vesszük figyelembe — levonva belőle a sorbátrágyázás költségeit — már az esetben is 5.39—55.07 koronáig terjed. Ha most még hozzá számítjuk a 4, 8, illetve 12 kereszt szalmatermés többlet értékét is, az esetben a jövedelmi többlet a trágyázatlannal szemben még csak kedvezőbb lesz.

Megkivánom jegyezni, hogy a terméstartalom értékének megállapításával a rozst mértermézsánsként 18 koronával értékeltem, a műtrágyázás költségeinek számításánál pedig a felhasznált 16 százalékos szuperfoszfát kilopercéntjét 52 fillérbe vettem fel.

Amíg az alsódetreheimi kísérlet eredményében, tekintettel az abnormális körülményekre nem volt kedvező, addig a fehéregyházi kísérlet eredménye azt igazolja, hogy a sorbátrágyázás feltétlenül kifizette magát.

(Folyt. köv.)

Juhász Árpád.

A fák rákbetegsége.

A lombfákon pusztító rákbetegségeknek 2 fajtát lehet megkülönböztetni, melyeket kétféle gomba idéz elő,

Az első fajtája minden erdei lombfán, de különösen diófákon és némely gyümölcsfán található. Az ebből keletkezett ráknak egyaránt előidézője a törzs, vagy ágak megsebzése, az ágak letörése, vagy durva lenyese. Az ezen gombából kiáradó számtalan spórák a fának kérgétől megfosztott sebeire telepednek. Néhány óra alatt csiráznak, a csirázó fonalak össze-vissza kuszálódva a gomba mycelium szövetét alkotják. E szövet a sebhelytől minden irányban gyorsan elterjedve a faszövetet megrontja és a kéreg vala-

mint a hánccszövet elhalását idézi elő. A rák jelenlétét a kéregnek nagyobb foltokban való elszáradásából, a fának beteges kinézéséről, a lomboat hervadságáról és a faszövet zöldes erezetéről ismerhetjük fel.

A lombfák másik rákja nemcsak sokkal gyakoribb, hanem veszélyesebb is. Megtámadja az összes gyümölcsfákat, néhány diszfát, a bükköt-, gyertyán-, tölgy-, kőris-, eperfákat, szóval az összes lombfák közös rákjának mondható.

A külső ismertetőjele nem mindig egyforma s néha, mint daganat alakú kinövés mutatkozik, ahol az elhalt sebnak sima, fekete közep részét minden évben erősen megrepedezett, vastag, lépcsőzetes sebdudorozás veszi körül. máskor kisebb-nagyobb repedezett gömbös kinövést okoz, mely néha meglehetősen nagyságot ér el.

Némely fán sűrűn lépnek fel, de sokszor csak egy hatalmas seb mutatkozik a fákon.

A rák tehát csak ott keletkezik, hol a fatestet sérülés éri és ezen baj legyőzésére sem a fa ellentálló képessége, sem a sebet évről-évre paraszóval eltakarni igyekvő törekvés nem elégséges. Mivel jó mélyen fekszik a faszövetekben, a kivágás sem nyújt biztos eredményt. Ha ki is vágjuk minden évben az elhalt kérgét a rajtlevő gombatermő testével együtt s ha a vágás-lapot kátrány, vagy más hasonló hatású folyadékkal be is kenjük, mint a tapasztalat mutatja: célt nem érünk, mert az így kezelt sebeket a következő évben ismét csak a betegséggel gazdagon ellepett kéreg fogja környezni. Ha azonban a rák csak egyes ágakon jelentkezik, a törzs megmentésére elegendő, ha az ágat olyan mélyen fágjuk be míg a rákot jellemző zöld erzet, pontozat mutatkozik.

Miután a már fellépett rákbetegség pusztítását megfékezni törekvést csak ritkán koro-

názza siker, azért iparkodjunk olyan óvrendszabályokat alkalmazni, melyek ezen bajt a legszükebb korlátok közé szorítják.

Mint fő óvszabály, a fák megsértésének lehetőség kerülése, valamint a fák megnyesése és az ágak letördelése. Az ágak lenyesezésénél meg arra is ügyeljünk, hogy az annyira szokásos nyesési mód mellőzésével, midőn ugyanis az ágak felülről történt bevágása folytán legtöbb esetben az ág saját súlya alatt, vagy ide-oda rángatva sokszor lehasad s még nagyobb felületű seb keletkezik, hanem azt előbb alulról kell befürészelni, bevágni s a sebhelyet a lehető legkisebbre redukálni.

Felmerült azon kérdés is, hogy vajjon a felmerült rákbetegség gyógyítható-e? E kérdésre sokáig nem lehetett határozott feleletet adni. Egy francia tudós azonban sikerült a vasgálicban olyan szert felfedezni, mely különösen a gyümölcsfák rákja ellen alkalmazható sikerrel.

A vasgálic alkalmazása különféle:

1. A ráksebet kivágjuk és ugy a sebhelyet, mint a környékét tömény vasgálic-oldattal mázoljuk be.

2. A fa gyökereit vasgálic-oldattal öntözzük. Ehez 10 liter vízben 100 gr. vasgálicot oldanak fel és ezen oldattal a fa tövét hetenként 2—3-szor kell megöntözni s végül,

3., ha a fa gyökérzetét környező földet rövid időközökben kétszer egymásután a fa nagysága és nőterének arányában vasgálicporral keverik. A vasgálicpor mennyiségére irányadó lehet, miszerint az alkalmazandó adag 1/2 kg-tól kezdve az 1 kg.-ot túl ne haladja.

Mind a 3 eljárás alkalmazása a gyakorlatban állítólag egyaránt sikeresnek bizonyult s miután annak keresztülvitele igen egyszerű és könnyű s nem is igen költséges, ezért gyümölcsökben és partokban a fának ezen gyógyítását meg lehet kísérelni.

Például egy francia tudós egy már több év óta rák által megtámadott körtéfat az első

pontban leírt módon vasgálic-oldattal, kezelt és két év múlva sikert ért el, amennyiben a fa ismét jó termő és életerős lett.

Ugyancsak kitűnő eredményt ért el a vén diófáknál és a nyárfáknál. T. s.

IRODALMI SZEMLE.

A kisgazda kecsketenyésztése. Irta: *Rodiczky Jenő dr.* A *Köztelek Olcsó Könyvtára* III. évfolyamának 6. füzeté, 50 ábrával. Ára 50 fillér.

A kecsketenyésztés hazánkban még újszólván teljesen elhanyagolt tenyésztési ág, pedig sok esetben — különösen a törpebirto-
kosokra és munkásokra való tekintettel — annak jelentőségét elvitatni nem lehet. A hazai állattenyésztési politika a kecskére egyáltalában nem is gondol, míg pl. Poroszországban már a baktartást is törvényileg szabályozták. Ha a többi állattenyésztési ág terén mutatkozik is már az áttérés az extenzív állattartásról az okszerű állattenyésztésre, a kecsketenyésztés azonban még ma is a régi, maradi, elhanyagolt állapotban van. Éppen ezért fontossággal bír az olyan füzet, amely felhívja a figyelmet a kecsketenyésztésnek és tartásnak a jelentőségére megfelelő viszonyok mellett és igyekezik megmutatni azt az irányt, amely a céltudatos tenyésztéshez, a jövedelmező hasznosításhoz vezet. Az okszerű kecsketenyésztés ismereteinek népszerűsítését sikerrel szolgálhatja ez a tárgyat minden tekintetben részletesen megvilágító, teljesen gyakorlatias irányú füzet, amely méltán sorakozhatik az illusztris szerző kiváló munkái sorába. Az érdekesen megírt és 50 ábrával illusztrált füzet főbb fejezetei a következők: Általános tudnivalók, A kecske testalkata és főbb testhibái, Vad, elvadult és szelíd kecskék, Néhány kiválóbb kecskefajta ismertetése, A párosítás, vemheség, ellés, takarmányozás és ápolás, A kecske legeltetése, A kecske mint tejelő, A kecske mint husállat, A kecsketartás mellékes hasznai, A kecskeöl és annak berendezése.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ Gyümölcsösök trágyázása. Most tavasz felé mindenki szívesen foglalkozik gyümölcsösének rendbe hozatalával s mindenki szeretné biztosítani mutatkozó gyümölcstermését, de míg magát a fát gondosan ápolja is, addig a fa körüli talaj megmunkálásával nem igen foglalkozik. Pedig levegőnek, víznek s tápláló anyagoknak kell a fa gyökérzetéhez lejutni, különben ha mutatkozik is jó termés, el fog az csenevészni, fejletlen, apró marad s nagy részt lehull. E bajt elkerülendő okvetlenül kell jó mélyen ásni a fa kerületét a korona terjedelmébe s a földet apróra elmunkálni, hogy az esővíz; levegő a talajba behatolhasson. Ritkán, vagy magánosan álló fákat tehát tányéroztassunk meg; nagyobb gyümölcsösöket pedig szántassunk fel s kapáltassuk is időközönként, talajának egy részét pedig használjuk termelésre. A trágyázást se mulasszuk el, erre a célra használhatunk jó érett istálló trágyát, de még hatásosabb, ha szuperfoszfátot és 40% káli trágyát használunk. Leghelyesebben akkor járunk el, ha felásás vagy felszántás előtt kevés istállótrágyát hordatunk ki s ezt beszorjuk közvetlenül felásás előtt holdként 2—3 mm. szuperfoszfáttal és 7—8 mm. ki nem lúgozott hamuval, vagy ennek hián 1 mm. 40%-os kálival m. holdként. Ezen eljárásnak aztán két esetleg három évre is van hatása s bizonyosak lehetünk arról, hogy amennyiben fagy-, rovarkár el nem pusztítja termésünket, ősszel nagyon szép gyümölcs-szüretünk lesz.

+ Egy fakonzerválási mód. A fa tartóssá tételére legujabban a naftalint használják, ez tiszta állapotban pikkelyszerű, hófehér, füstre és kámforra emlékeztető szagu test, melyet

prémfélék konzerválására használtak. A naftalin 79 C. foknál megolvad. A fa tartóssá tételére a nyers naftalin használható, mely a nehéz kátrányolajból lehűlvén 3—4% mennyiségben kiválik. E célból a naftalint egy alkalmas edényben gőzcsövek segítségével 80—90 C. fokra melegítve, megolvasztják, azután a konzerválandó faanyagokat belerakván, pár óráig míg a fa beitta magát, melegen tartjuk. Ez alkalommal sem arra nincs szükség, hogy a fa lukacsából a levegőt kiszivattyúzzuk, sem pedig, hogy a fát előzetesen kiszárítsuk, mert a megolvadt naftalin kiszorítja a fa nedvességét, s annak helyét elfoglalja a fa pórusai között. Az eddig tett tapasztalatok szerint a naftalin kitűnő szolgálatokat tesz. Az «Engineering» szerinti az északi angol vasutak 1882-ben épült wagonjai, melyek fája nyers állapotban lett naftalinnal impregnálva, még most is kitűnő állapotban vannak. Szintugy ép állapotban vannak a naftalinnal impregnált vasuti vánkossfák is. Borítások és kertek puha svéd fenyőfából, melyeken itt-ott már a korhadás jelei mutatkoztak, négy év múlva is teljesen konzerváltaknak bizonyultak.

Ezek után bátran állítható, hogy a naftalin a fából készített gazdasági eszközök, kasza, kapa, gereblye, ásónyelvek, szekér eke, stb. farrészeinek tartóssá tételére is igen jól lesz használható, annál is inkább, mert eszközlése semmi nagyobb nehézséggel nem jár költséges készü-
léket nem kíván.

+ Az is állótrágya elteregetéséről. A mezőre kihordott trágyát minden körülmények között célszerűbb azonnal elteregetni, mint kupacokba rakni. A kupacokba rakott trágya oldható anyagait a légköri csapadék nagy részben kilugozza és a földbe mossa. Ezeken a helyeken azután az ugynevezett buja foltok keletkeznek, mert a kupac területe nyeri a trágya legértékesebb anyagait. A kilugozott, majdnem értéktelenné vált kupac szalmája azután nagyon csekély tápértéket és humusz-képző anyagot szolgáltat azon területnek, melyen később teregettetik szét.

A trágyázás célja pedig nem lehet az, hogy a tábla egyes pontjait lássuk el gazdagon tápanyagokkal, hanem hogy az egész táblát lehetőleg egyenletesen. Igaz ugyan, hogy az elteregtetett trágya sem ment a kilugozástól, de így legalább elérjük azt, hogy az egész tábla egyforma mennyiségben és minőségben nyeri a trágya oldható tápanyagát. Az előbb említett buja foltok pedig eléggé bizonyítják a talaj tápszerkötő képességét, mert e buja foltok több évig is eltartanak és pedig a termés minőségének rovására. A trágya nitrogéntartalma anyagai mosatnak leginkább a földbe, ezek a buja foltokon a növényt dúsabb fejlődésre serkentik, a gabona ezen helyeken tulsűrű is lesz, a levegőt és világosságot a további fejlődés e két lényeges tényezőjét ön-maga zárja el magától, érése késik, a gabona szála vékony marad, erőteljes kalászt nevelni képtelen s csak ocsut terem.

Mi a mezőn való alászántást illeti, ezt eldönteni azon célunk lesz hivatva, hogy a trágyázással inkább terméstudóbbletet vagy talajjavítást is akarunk elérni. Ha terméstudóbbletre vágyódunk, a trágya alászántásával jó lesz addig várni, míg az elteregtetett trágya oldható anyaga a talajba lúgoztatott, miáltal a növény a számára szükséges anyagokat a talajban készen találja és könnyen felveheti. Ellenkező esetben jó lesz rögtön alászántani a trágyát, mert ekkor a szalma korhadása és az oldható anyagok szabadabbá tétele a talajban egyidejűleg történik, tovább tart és a talaj ellenállására kedvezőbben hat be és azt e munkájában elősegíti.

+ Lucornások lótosítósa. Egyik legháládatosabb takarmány növényünk kétségen kívül a lucerna, mert igen nagy terméseket ad, évenként kerestül kaszálható s kitűnő takarmányt szolgáltat. De csak akkor tart ki éveken át, csak akkor ad nagy termést, ha talaját jól előkészítettük s jól megrágyáztuk. A mély

mivelés a lucerna sikerültének egyik legfőbb kelléke, azért ha csak lehetséges altalaj porhanyítóval készítsük elő részére a talajt s mindenesetre apróra műveljük azt el. Éppen ilyen fontos kellék a talajnak bőséges trágyával való ellátása. Az istállótrágyát ősszel — de mindenesetre a tél folyamán hordjuk ki a talajra s szántsuk idejekorán alá.

+ A tejkonzerválás egy újabb módja. A Londonban megjelenő «Dairy Wold» a frissen fejt tejnek egy újabb és ott már szép sikerrel ki is próbált konzerválási módjáról ad hírt. Az eljárás a szénsav és oxigén gáz használatán alapul olyanformán, hogy frissen kifejt tejet azonnal palackozzák önzárandó üvegekbe azután egy különleges és ezen célra szolgáló géppel néhány másodpercig a két főntebb említett két gáz elegyét sajtólják bele 3 atmosféras nyomással. A gáz belesajtolására a palackok egészen teltnek látszanak, de amint a gépről lekerülnek, a tej fölötti nyomás alatt levő gázzal telített üreg mutatkozik, mely az üvegbe levő dugót a palack nyílásához szorítja és ekként a palackot hermetikusan elzárja. Ez eljárás hatására a tej — állítólag — hosszabb ideig friss és édes marad; így egyes próbáknál a tej 50—60 napon át is megtartotta edességét és frissességét, sőt még a felnyitás után is néhány napon át édes maradt, míg a nem gázzal konzervált hűtött tej már a második napon savanyodni kezdett. Egy másik kísérletnél a lehűtött, de gázzal nem kezelt tej 3 nap alatt teljesen meg-savanyodott és megalvadt, ellenben a gázzal kezelt és kinyitott üvegben a tej még 9 napon át édesen maradt a kinyitás után. A gázzal való kezelés folytán állítólag a tej semminemű változást nem szenved, nem habzik, sem ize nem változik. Hogy az oxigén hatása nem idéz-e elő valami összetételi változást a tejben — azt nem tudjuk. A feltaláló azt hiszi, hogy, eljárása a tejben levő ártalmas bacillusokat megöli. Am ezt bebizonyítani eddig még nem sikerült, mert eddigi tapasztalataink azt mutatják, hogy sem a szénsav sem az oxigén nem pusztítja el, amint hogy a tifoidláz bacillusa a szénsavval telített atmosférában épen olyan jól megél, mint a szabad levegőn. Vannak ugyan bacillusok, melyek a tiszta szénsavban elpusztulnak, de a fenti két gáz elegyében nagyon jól tenyésznek. Szóval a sokat ígérő újítás még tüzetes tanulmányozást igényel.

+ Baromfiak védelme. Nagyon hideg napokon ne eresszük ki a szárnyast a szabadba, mert a fagy által okozott seb nagy fájdalmat okoz és különösen a taraj, a toroklemez és a láb fagy meg legkönnyebben. Nagy hidegben rakjuk körül az ólat kukuricaszárral. Ha pedig fagyás történt, kenjük be a fájós részeket vazelinlinal vagy olajjal.

Védjük tehát a hideg ellen a baromfiakat annál is inkább, mert mint tudjuk meleg ólakban tanyázó tyukok, télen át is tojnak. A téli tojások azonban a rendes téli takarmányozás mellett nem oly izletesek, mint a nyáriak, főleg azért, mert télen nem kapnak zöldséget a tyukok. Ezen azzal segíthetünk, ha zsengén kaszált és gondosan szárított lucernát vagy lóherét gyűjtünk. Ezt meglocsoljuk télen át kevés langyos vízzel és meg puhulás után felapritjuk és darával vagy liszttel keverve, a baromfiak elé hintjük. Kisebb állomány mellett tápláló és a tojást elősegítő zöldséget nyerhetünk, ha lapos ládába hoomkot teszünk, ebbe zabot vagy árpát vetünk és kellően öntözve, a ládákat meleg helyre tetszük. A kihajtott zöldséget a magvakkal együtt kitepjük és a baromfiaknak adjuk új vetésről gondoskodva folyton.

+ Vadrepceoltási kísérletok. A mezőgazdák vadrepce gyűjtőnévvel jelölik általában a mezei mustárt (*Sinapis arvensis* L.) és a repce-nretket (*Raphanis Raphanistrum* L.), melyek mindentitt előfordulnak az országban s hamarosan fejlődve a vetésben, a világosságtól, nedvességtől és tápláléktól fosztják meg azt. Tavaszai vetésekben sokszor oly nagy mennyiségben jelenik meg e két gyom, hogy termésükkel évekre is megfertőzik a talajt. Pusztításukra

különféle eljárások és szerek vannak forgalomban. Ezek kipróbálásával foglalkozott a magyaróvári növényélet- és kórtani-állomás. Csete Sándor tanársegéd az irtási kísérletek eredményét a következőkben foglalta össze: 1. A tavaszi vetésben előforduló mezei mustár és repcsénretek irtására, hol mindkettő együttesen nagy mennyiségben fordul elő, megbízható jó szer a Hoffmann-féle por. 2. A Hoffmann-féle port kora reggel kell elszórni, amíg a harmat fel nem száradt s ez esetben estére már a gyomok elhervadnak. 3. A Hoffmann-féle por megégeti ugyan a tavaszi vetésnek tóállású leveleit is, de ezt a vetés kiheveri és semmi kárral nem jár. 4. Ahol csak mezei mustár fordul elő, megfelel a 20 százalékos vasgálic. 6. Ha nagyban vesszük az anyagokat, akkor a Hoffmann-féle por alig valamivel drágább, de a hatása is biztosabb és használata kényelmesebb. Egyébként legcélszerűbb e szert házilag előállítani, amikor is egyenlő mennyiségben vendő a porrá őrölt vasgálic és gipsz.

+ **A gyenge lóherés erősítése.** Ha gyenge lóherést meg akarunk erősíteni, az ásványi trágyákkal való feltrágyázást ajánljuk és erre a célra legjobb a kainit és a Thomas-salak. A két trágyát kiszórás előtt összekeverhetjük egymással. 400—600 kilogramm Thomas-salak adag és ugyanannyi kainit hektáronként elégséges lesz arra, hogy a lóhere növekedését elősegítse. Igen gyenge lóherésnél tanácsos még mintegy 100 kilogramm chilisalétromot is használni, azonban csak tavasz beálltával.

+ **Az emberi ürülék** egyéb anyagokkal keverten komposztirozva különösen kertészetekben, szőlőkben kiváló trágya. Keverésre legjobb tözeget, de lehet fűrészport, sőt egyszerűen földet is alkalmazni. Legegyszerűbb eljárás egymás mellett két megfelelő vermet készíteni s a kihordásra kerülő ürüléket ide gyűjteni, nevezett anyagokkal rétegezve. Ha a verem megtelt át kell forgatni a másik verembe, ily eljárás mellett egy év alatt porrá, komposztá alakul, amikor is könnyen kezelhető tovább és kihordható. P.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— **Az erdélyi részzi méhészeti egyesület** évi rendes közgyűlését január 28-án tartja Kolozsvárott a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. Az igazgató-választmány évi jelentése. 3. Az 1911. évi zárószámadás. 4. Számvizsgálóbizottság jelentése. 5. Az 1912. évi költségvetés előirányzat megállapítása. 6. A Magyarországi Méhészeti Egyesületek Országos Szövetségébe való belépés és a végrehajtó-bizottságba egy tag kiküldése. 7. Az alapszabály módosítása. 8. Választás. 9. Indítványok. 10. Sorsolás.

— **Gazdasági előadások a Kőztelken.** A Kőztelken szombaton délelőtt kezdődtek meg a hirdett gazdasági előadások. Bujanovics Sándor O. M. G. E. alelnök rövid elnöki megnyitója után, amelyben üdvözölte a nagy számban megjelent gazdákat, Gyárfás József, az országos m. kir. növénytermelő kísérleti állomás vezetője ismertette az állomás legújabb kísérleteit és kutatásait. Előadó első sorban ismertette a legújabb termelő kísérletek eredményét és a buzáról szólva kiemelte, hogy hazai nemesített buzával már folyamatban vannak a kísérletek. Ismertette továbbá az ugynevezett *szik* búkkönnyel végzett tanulmányokat, amelyek oda mutatnak, hogy a sziki búkköny őszi vetése sikerrel kecségtet, a lóherének tisztán, azaz védő növény nélkül való vetése pedig általánosságban nem ajánlható, mert a tisztán vetett lóhere, ha többet is terem, nem kárpótolja a védő növény termését. Sporzon Pál a motorikus talajművelés terén szerzett újabb tapasztalatokról tartott

előadást. Bevezetésében rámutatott arra, hogy a gőzgépes magánjáró gépek nem felelnek meg a gyakorlat követelményeinek, mert engedhetetlenül szükséges nehéz önsúlyuk miatt a mi gazdasági viszonyaink közé nem valók és tüzelőanyaggal, valamint vízzel való ellátásuk oly körülményes, hogy csak kiváltásos esetekben és a szükség kényszerítő hatása alatt dolgozhatnak ideig-óráig kielégítően. Vasárnap folytatták és Bujanovics Sándor elnöklésével be is fejezték az előadásokat. E napon Weiser István dr. kir. fővegyész, állatorvosi főiskolai tanár, a fejős tehének okoszerű takarmányozásáról tartott előadása nyitotta meg a sorozatot. Hutyra Ferenc dr. udvari tanácsos, az állatorvosi főiskola rektora a járványos elvetelésről és a fertőző hüvelyhurutról tartott nagy figyelemmel hallgatott előadást. Hetzel Henrik, az állatorvosi főiskola gödöllői gyakorlati tanfolyamának vezetője a tehén és üsző meddőségéről, annak okairól és gyógyításáról adta elő tapasztalatait. Ezzel kimerítettén az előadások sora, Bujanovics Sándor elnök mondott köszönetet az előadóknak, valamint a hallgatóságnak a kifejtett munkáért és a tanúsított érdeklődésért.

— **Gazdatisztek gyűlése.** A Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesületének igazgatóválasztmánya Rubinek Gyula elnöklésével ülést tartott. Az elnök üdvözlő szavai után Jézsenszky Pál ügyvezető igazgató a tagok szaporodásáról tett jelentést. Javaslatára 500 korona segítséget szavaztak meg gazdatisztek özvegyeinek. Foglalkoztak a gazdatisztek gyermekei számára létesítendő internátus felállításának módjait, megbízván az elnökséget, hogy a szükséges lépéseket minden irányban tegye meg.

— **Borkezelési tanítások kisbirtokosoknak és vincelléreknek.** A budafoki pincemesteri tanfolyam helyiségeiben február 12-től 24-ig, a kisbirtokosok és vincellérek számára a legszükségesebb borkezelési ismeretek elsajátítása végett tanítást rendeznek. Az oktatás ingyenes, de az ellátásukról a résztvevők maguk gondoskodnak. Egy kurzusra csak husz embert vesznek föl, de ha többen jelentkezének, akkor később meghatározandó időben újabb tanfolyamot tartanak. A tanfolyam hallgatói kötelesek a főlvételnél bemutatni az életkorukat igazoló anyakönyvi kivonatot (esetleg cselédkönyvet), az erkölcsi bizonyítványt, melyben a jelentkező mostani és korábbi foglalkozása van feltüntetve, továbbá a munkaadóktól nyert bizonyítványokat és végül igazolni kell a magyar nyelv szóban és írásban való ismeretét. A ki másnak szolgálatában áll, annak főlvetelét gazdája kéri. A tanítás reggel 8 órától 12 óráig és délután 2 órától 5 óráig tart.

— **A takarmánytermés 1911-ben.** A m. kir. középponti statisztikai hivatal a gazdasági tudósítók jelentése alapján összeállította Magyarország 1911. évi takarmánytermésére vonatkozó adatokat. Ez az összeállítás azonban még nem tekinthető véglegesnek, mert az adatok földolgozása még nincs felülvizsgálva és a m. kir. gazdasági felügyelőségek helyesbítő jelentései földolgozhatók még nem voltak. Nem lehetetlen tehát, hogy a jelzett munkálatok befejezése után ezen előleges összeállítás adatai lényegesebb változást fognak a végleges kimutatásban feltüntetni. Az adatok szerint termelt: Széna és sarju a réten 87,122.289, széna és sarju a kertben 3,890.842, széna és sarju egyéb kaszálón 1,156.538, lóhere takarmánynak 11,502.995, lucerna takarmánynak 9,748.813, lucerna kertben 1,108.888, őszi búkköny, őszi borsó és rozs takarmánynak 685.325, tavaszi búkköny és zabos búkköny takarmánynak 13,360.777, balcaim 785.331, muhar 1,514.490, szálás takarmány összesen 130.866.289 métermázsa. Csalamádé 21,271.822, tengeriszár 65,756.808 métermá-

zsa. Takarmányrépa 51,148.707, takarmányrépa kertben 2,866.641, tarlórépa mint utónövény 555.144, répa összesen 54,568.492 métermázsa. Tök 1,947.471, tök mint melléktermény 20,308.351, tök összesen 22,255.822 métermázsa.

— **A nagyváradi püspökség birtokparcellázása.** A püspökség 14.544 kat. holdat bocsátott az altruista bank rendelkezésére parcellázás végett. A parcellákat szegényebb földművelőknek fogják bérbe adni. Valószínű, hogy még január hónapban vagy február elején az altruista bank kiküldöttjei Nagyváradra érkeznek, hogy személyesen kezdjék meg egyes községekben a parcellázást. Azt tervezik, hogy minden községben földbérlet-szövetkezet alakuljon, a melynek föladata lesz, hogy tisztességes, szegény sorban levő földművelők is jussanak földbirtokhoz. Természetesen első sorban ama községek lakosai fognak földbirtokban részesülni, ahol a parcellázandó birtok rész fekszik s csak abban az esetben, ha nincs az illető községben elég bérlő, osztják ki a birtokot a szomszédos községek lakói között. A 300—400 holdnyi kirtokrészeket, amelyekben nagyobb épületcsoportok vannak, három-négy ember fogja bérbe kapni.

Szőlőoltványok,

sima és gyökeres európai, valamint amerikai szőlővesszők

legmegbízhatóbb beszerzési forrása:

Kopányi Imre szőlőgazdasága,
szőlővessző és oltványtelepe,
Margitta, Biharmegye.

Tessék ismertető füzetet kérni, mely igen fontos dolgokat tartalmaz, érdeklődőknek a telepkezelőség ingyen és bérmentve készséggel megküldi.

2675

— **Országos tenyészállatvásár és gépkiallítás Budapesten.** Az O. M. G. E. által Budapesten március 9. és 10. napjain rendezendő tenyészállatvásárra és gépkiallításra bejelentett állatokat a rendezőbizottság március 5-én már elfogadja. A vásárral kapcsolatos gazdasági gépkiallítás rendezését a Magyar Vasművek és Gépgyárak Országos Egyesülete vállalta el.

— **Oroszország 1911. évi cukorrépa termése.** Kiewi jelentések szerint az ottani cukoripari körökben vagy az aggodalom a rossz cukorrépa termés miatt. Nagy kárt okozott az a körülmény is, hogy kellő munkaerő hiányában az amugy is gyenge termést nem lehetett idejében beszállítani. Több cukorgyár a répaanyag hiánya miatt kénytelen volt bizonytalan időre az üzemet beszüntetni s minden valószínűség szerint a még dolgozó gyárak közül is rövidesen több beszünteti a munkát. Szakértők véleménye szerint az idei cukortermelés 25 millió puddal kevesebb lesz a tavalyinál.

— **Állami ménok kiosztása.** Az állami méntelepeken elhelyezett ménok az egyes fedeztetési állomások részére a következő sorrendben és időben fognak szétosztai: Debrecenben jan. 23-én, Szatmárnémetiben jan. 23-án, 1-én, Décsen

febr. 12-én, Sepsiszentgyörgyön febr. 14-én, Homoródon febr. 15-én.

— **Kivándorlás.** Kiskükütlő vármegyébeu mult év december hónapjában 143 külföldre szóló utlevelet állítottak ki. Ebből 55 Romániába, 67 Amerikába és 21 Németországba szolt.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

TOKAJI LÁSZLÓ.

LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA

2678.

**A MAGYAR
JELZÁLOG HITELBANK**

KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE

(Jokai-u. 2. sz. I. emelet.)

FÖLDBIRTOKRA

és a nagyobb városokban fekvő

H A Z A K R A

15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel

LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET nyújt.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megsza-
vazandó kölcsön összegére nézve

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
bizalmi férfiai adnak véleményyt.

**A KÉPVISELŐSÉG elfogad
TAKARÉK-BETÉTEKET**

és előnyösen kamatoztat.

Telefonszám 27.

2001

ERDÉLYI BANK

és TAKARÉKPÉNZTÁR R-T.

Kolozsvár, Mátyás kir. tér 32

Kisbirtokosok jelzálogosztálya kölcsö-
nket nyujt kisbirtokosoknak betáb-
lázás mellett a mindenkori pénzvizo-
nyokhoz mért legelőnyösebb kamato-
zás mellett.

Már meglevő magas kamatlábu kölcsö-
nket olcsóbb kamatlábu kölcsönné
konvertál.

Jelzálogosztálya törlesztéses kölcsönket
nyujt nagyobb földbirtokokra 10—
50 évig terjedő időtartamra a kama-
tot is magában foglaló előnyös annuitás
mellett.

Megkeresésekre rövid idő alatt felvilágo-
sítással szolgál.

2017

Az igazgatóság.

Uradalmi számadások

átvizsgálását elvállalja e téren
nagy gyakorlattal bíró

szakember.

Cim a kiadóhivatalban.

9 üzletév. Készlet 1.000.000

Szőlőoltványokat

saját telepünkön termelt és nem összevá-
sárolt, peronoszpóra-mentes, jól megérett,
tökéletesen összeforrt dus gyökérzettel és
fajtiszta 52 különféle

bor- és csemegefajban:

**amerikai sima- és gyökeres
vesszót, európai sima vesszót**

szállít jutányos árban.

2688

Szőlőoltványtelep:

Schuster és Frónius

Teke, Kolozsmegye.

Árjegyzék ingyen és portómentesen.

Eladó

Dr. gróf Teleki Domokos ur
Óméltósága, többszörösen kitünté-
tett geryeszegi magyar erdélyi
tenyészetében

10 drb., erős osontozatu, nagy-
testű, kifogástalan külémű,
tenyészképes,

2 évet töltött bika.

Érdeklődőknek megkeresésre készséggel
ad felvilágosítást Geryeszeg, (posta,
távirada, telefon, vasutállomás.)

Pálffy Dezső,

2687

intéző.

Modern gazdasági épületeket,

mindennemű istállókat, tejgazdasági és
hűtőtelepeket, takarmánykamrákat,
pajtákat, takarmányszárítókat, gazdasági
erő-és világítóüzemeket

**tervez és
berendez,**

a gazdaság körében előforduló
építészeti és gépészeti kérdések-
ben tanácsot át

2609

Esső Andor és Hocholtzer Öjön

okl. gépészmérnök. okl. műépítész.

építészeti és műszaki irodája,

Budapest,

VIII, Búross-utca 97. sz.

Telefon 92—80.

gyümölcsfák

A legkiválóbb fajú nemesített

kaphatók Hoffmann Ignác

Szeged

2689

ujszegedi 50 kat. hold területen levő
gyümölcsfaiskolájában.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kerestetik

több évre haszonbérbe
150—250 kat. hold
természetes és jó legelő,
bő itató vízzel,

1—35 kilométer távolságra

Kecsedtől

u. p. Nagykilód (Szolnok-
dobokamegye)

Kecsed gazdaság.

2688

NAGYENYED
Gyümölcsfacsemeték
Szőlőoltványok
FISCHER és Tarsai
faiskolák és szőlőoltványtelepek

2664

Szuperfoszfátot

és minden egyéb mü-
trágyaféléket ajánl a

Mütrágyát

Értékesítő

Szövetkezet

2666

Budapest, V. kerület,
Fürdő-utca 8-ik szám.

Ha „FORHIN“-nal permetez,

I - SZOR
kevesebb
a gond,
II - SZOR
kevesebb
a munka,
III - SZOR
kevesebb
a munkabér!

mert a „FORHIN“ a

sokszorta megjavított

bordói keverék

kész állapotban!

2686

Nagyon erősen tapad a nedves levélre is!

Bármily harmatnál permetezhet vele, mert kitűnően tapad!
Semmi üledék nincs! Számtalan elismerő nyilatkozat!

Kérjen ingyen és bérmentve leírást a

FORHIN-gyártótól, Budapest,
VI, Váci-ut 93.

RÖCK ISTVÁN gépgyára

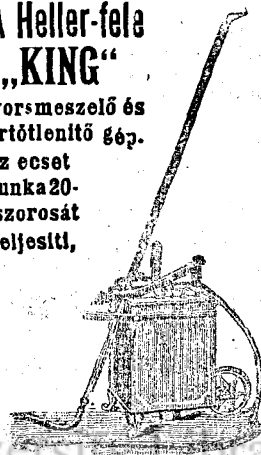
BUDAPEST, I., Budafoki-út.

Gyártmányok:

Álló és fekvő gőzgépek bármily nagyságban.
Langen & Wolf rendszerű gázgenerátorok és gáz-
gépek szívó-, világító- és kohó-gázüzem számára.
Lokomobilok, szabad. Bánó-féle és más rendszerű
gőzkazánok különböző nagyságban és rendszerben.
Szivattyúk Worthington és egyéb rendszerek szerint.
Hűtőtelepek és jéggyárak.
Gépberendezések malmok, téglagyárak, olaj-
gyárak és kékfestő-gyárak részére.
Hydraulikus sajtók különböző nagyságban.
Borsajtók és szőlőzúzó. 2010

A Heller-féle „KING“

gyorsmeszelő és fertőtlenítő gép.
az ecset
munka 20-
szorosát
teljesíti,

Legnagyobb megtakarítás
időben,

pénzben

és anyagban!

A „King“ kiváló gyorsmeszelő- és fertőtlenítő-gép sokoldalú
használhatósága miatt egy mezőgazdaságban sem nélkülöz-
hető. A szivattyúk teljesen tömör sárgarézből készülnek, javítá-
sok majdnem teljesen kizártak. „King“ tömlővezetékekkel többet
teljesít, mint 20 ember ecsettel és mindenféle állványozás
és előmunkálatot feleslegessé tesz.

Ezen gép egy nap alatt kifizetődik.

Gyártók azonkívül: 2684

Pittore és Triumph
nevű gyorsmeszelőt is.

Meszelőm szivattyút azonnal kicserélhető golyós szelepekkel vanna' ellátva,
tehát nincsen eldugulás, nincsen piszkálás. Meszelőm ára (teljes felszerelés-
sel és gyümölcsfák permetezésére alkalmas két vagy háromágú (szóróval)
60 koronától 320 koronaig.

IG. HELLER, Bécs, II., Prater Schrotzberg-Strasse 1.

Ké-jenek leírást.

Képviselek kerestetnek.

ELADÓ

960 holdas birtok. Báró Wesselényi
Miklósnak, Szilágyvármegyében, Völ-
csök, Vicza és Szamos Ujlak szomszé-
dos községek hatáiraiban fekvő, egy-

mással összefüggő, tagosított birtoka, melynek területe, a kataszteri birtokiv
szerint 960 kat. hold, a rajtalevő lakó és gazdasági épületekkel együtt,
közvetítők kizárásával, szabadkézből eladó. E birtok a Szilágy—Cseh és a
Völcsök—Illéfalvi vasuti állomásoktól ca. három-négy kilométer távol-
ságra fekszik. Az érdeklődőknek megmutogatja a birtokot, Blau József
haszonbérletnek, Völcsökön lakó alkalmazottja, Nuszbächer. Venni szándé-
kozik

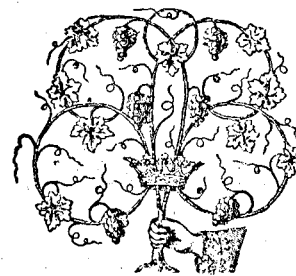
forduljanak

ifj. báró Wesselényi Miklóshoz

Hadadba,
(Szilágy megye.)

2682

Szőlőoltványokat

saját telepünkön
termelt, I. oszt.
minőségben, 60
bor- és csemege-
fajban lelkiismer-
etes kiszolgál-
tatás mellett
szállít:

Róth Testvérek
szőlőoltványtelepe

Medgyes. Nagyküküllőmegye.
Arjegyzék ingyen és bérmentve.

2683

Takarmányozásra

Melasse-t és Melasse-korpa
erőtakarmányt ajánl a legolcsóbb napi árban a

Marosvásárhelyi Cukorgyár r. t.

Melasse és Melasse-korpa takarmányozást ismer-
tető füzetünket kívánatra ingyen és bérmentve
küldjük.

2637

Párisi világtállitás 1900. Grand Prix.

KWIZDA FERENCZ JÁNOS

Korneuburgban, Wien mellett.

az osztr-magy. cs. és kir., a román kir. és bolgár kir. udvaroknak állatgyógyászati cikkeiben szállítója, szabadalomtulajdonos, kerületi gyógyszerész

**KWIZDA-féle
RESTITUTIONS-FLUID**

mosóvíz lovaknak.

Ára egy üveg 2 korona 80 fill.

50 év óta használják udvari istállóban és verseny-istállóban, nagyobb megerőltetések előtt és után erősítőszert az erő visszaszerzésére, továbbá az izmok merevsége esetében stb., a lovakat a trainingben erőpróbákra képesíti.

Cimke- és csomagolás védve; valódi csak a fent látha ó védjeggyel.

Kwizda-féle

békavarkenőcs lovak és szarvasmarhák számára, 1 tégely . . . 2 kor.

Blister,

szürke, erős bedörzsölés, 1 tégely 2 kor.

Patakenőcs,

merev és törődött paták megvédésére, 1 szelence à 400 gr. K 2-50 fill.

Pataragasz,

mesterséges pataszaru, 1 rudacs 1 kor. 60 fill.

Kwizda-féle Kresolin-kenőcs patakonzerváló szer, 1 szelence à 1/2 kiló . . . 2 kor. 20 fill.

Kóllika-pilulák, lovak és szarvasmarhák számára, 1 szelence 3 kor. 20 fill., 1 karton 1 kor. 20 fill.

Gillszta-pilulák, lovak számára, 1 bádogszelence ára kor. 3-20, 1 karton kor. 1-20.

Hashajtó-pilulák, lovak számára (Physie), 1 bádogszelence 4 korona. 2660 I.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve és naponkénti postai szétküldés a főraktár által: Kwizda Ferenc József cs. és kir. udvari száll., kerületi gyógyszerész, Korneuburg, Wien mellett.

Kérjük gyárunkat meglátogatni.

CEMENTTETŐCSEREPEK,
CEMENTÜRTÖMBÖK,
CEMENTFALAZÓTÉGLÁK,
cementlapok,
alag és csatornázási csövek, lépcsők,
korlátszlopok, határkövek stb. stb.
legelőnyösebben

2681 II.

Dr. GASPARY

GÉPEIN ÉS FORMÁIN

állíthatók elő:

Legújabb ismertetési broszúra 443 sz. homok, kavics, bányahulladék, salak, stb., értékesítésére díjmentesen.

Különlegességi gépgyár,

Dr. Gasparý & Co. Markranstädt,
Leipzig mellett. (Németorsz.)

Homokmegvizsgálás ingyen.

Szőlőoltványokat,

amerikai és európai sima és gyökeres szőlővesszőket, a legjobb bor és csemege fajtákban szolgál:

Róth János

lekencei szőlőoltvány telepe.

Ugyanaz átvesz legelőnyösebb árban új szőlőtelepítéseket és szolgál nagyobb vevőinek ezen szakbavágó utmutatókkal. 2676

Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve.

Róth János, szőlőbirtokos,
Lekence (Beszterce megye).

Orpington

fajtyukok.

A kolozsvári állatkiállításon első díjjal díjazott

Orpington-törzstyukok eladó.

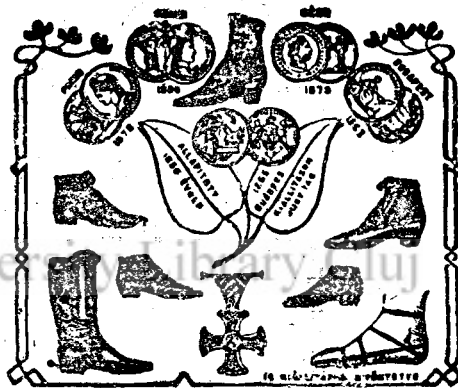
Erzsébet-út
13. szám.

MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁRT, Szentegyház-utca 8.

Ajánlja általánosan elősmert saját műhelyében készült

FÉRFI ÉS NŐI CIPŐ RAKTÁRÁT.

Vidéki megrendelések mérték után de legbiztosabban egy használt, a lábra találó cipő beküldésével a legjobb anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesíttetnek.

2019

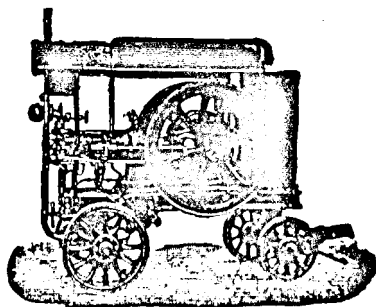
Elsőrendű BENZINLOKOMOBILOK

szolid és erős kivitelben

Warchalowski J. motorgyár magyarországi fiókja

Budapest,

VI., Váci-körút 37. szám.

Gyár:

Wien III., Paulusgasse 3.

Legrégibb speciális motorgyár. 3000 motorunk üzemben.

Kedvező fizetési feltételek. – Költségvetés és mérnöki látogatás díjmentesen.

Fekvő- és állóhengerű benzinmotorok, magasnyomású nyersolajmotorok.

Termeljünk többet!

Ha kukoricatermesztésének jövedelmét tetemesen fokozni óhajtja, rendezkedjék be a kitűnően bevált gépüzemű **amerikai rendszerre.**

Vesse kukoricáját az

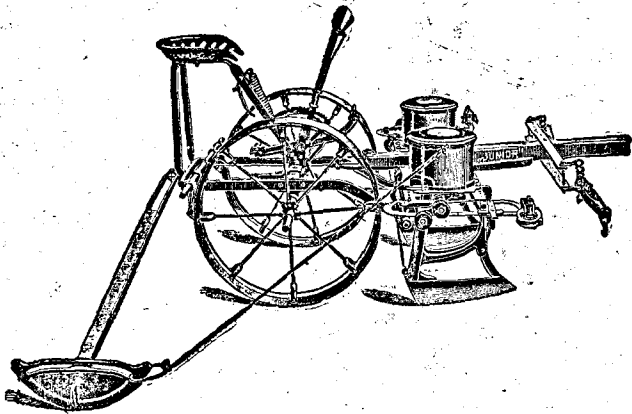
„**AVERY JUNIOR PLANTER**”
precíziós négyzetültetővel, művelje az

„**AVERY JUNIOR WEEDER**”

rugalmas fogu gyomirtó és porhanyítógéppel s a fejlődés későbbi időszakában az

„**AVERY JUNIOR CULTIVATOR**”

kapálógéppel.

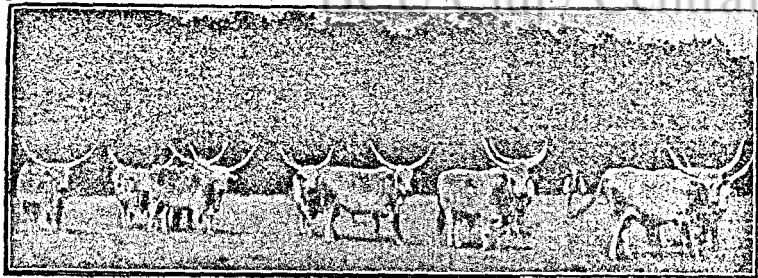
Tetemes mag és munkamegtakarítás! A kézierő teljes kiküszöbölése és **fél költség mellett duplattermést fog elérni.**

Fenti eszközök kizárólag cégünkönél kaphatók. Kérjen ismertető leírást.

Bächer Rudolf — Melichár Ferencz.

Magyarországi vezérképviselő: Szücs Zsigmond

Budapest, VI., kerület, Nagymező-utca 68. szám.

Eladó bikák.

A szentdemeteri javított, gyorsfejlődésű magyar fajta, orsz. törzskönyvezett, hirneves szarvasmarha tenyészet, a növendék bikák és bikaborjukkal együtt, egy év előtt az erdélyi róm. kath. státus által megvásároltatván, annak a Maros folyó mentén elterülő, kitűnő jó minőségű rétek és legelőkkel bíró „Ratnót“-i uradalmában (Kisküküllő-megye) tovább tenyésztetik és pedig a tenyészet megalapítója s eddigi tenyésztője lovag Sperker Ferenc, a státus uradalmi igazgatójának vezetése mellett, teljesen az eddigi rendszerrel és eredménnyel.

Az ország hirnevesebb tenyészeteinek apaállat regenerátorait eddig a szentdemeteri tenyészet szolgáltatván, a fentjelzett tenyészhely tekintetébeni változás azzal tétetik közhírré, hogy jelenleg és folytatólag **egész éven át beszerezhetők**, hatalmas, oszlopszerű végtagokkal bíró, kiváló szép és corecte testalkatu tenyészbikák, amelyeknek súlya 2 éves korban feltétlenül legalább 600 kilogramm, sőt nem ritkák a 700 kilogrammos s azon felüli súlyú példányok is.

Az erdélyi római-katholikus Státus radnóti uradalmának intézősége.

A „Sándortelep” Ujvidéken

azonnali vagy tavaszi szállításra, évek óta a legnagyobb elismerésben részesülő **megbízható** terményeit ez idén is megvételre ajánlja és pedig:

Fásoltványokat,

Zöldoltványokat,

Amerikai alany vesszőket,

Különféle értékes hibrideket,

Európai gyökeres szőlővesszőket,

Európai sima szőlővesszőket, oltási célokra,

Európai sima szőlővesszőket, kiültetésre.

Legjobb és fajtiszta minőségben. Olyan dus választékban, minőt egyetlen hazai telep sem nyújthat. Nagy mennyiségekben.

☞ Jutányos árak mellett. ☜

ADAMOVICH SÁNDOR

szőlőnagybirtokos és a „SÁNDORTELEP” tulajdonosa
UJVIDÉK (Bács-Bodrogszegye).

Képes árjegyzékemet a fajok részletes leírásával, kívánatra ingyen és bérmentve küldöm.